

Wtorek, 24 października 2017 r.

P8\_TA(2017)0402

**Uzasadnione środki ochrony sygnalistów działających w interesie publicznym****Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie uzasadnionych środków ochrony sygnalistów działających w interesie publicznym podczas ujawniania poufnych informacji posiadanych przez przedsiębiorstwa i organy publiczne (2016/2224(INI))**

(2018/C 346/21)

*Parlament Europejski,*

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 2,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 11,
- uwzględniając europejską konwencję praw człowieka (EKPC), w szczególności jej art. 10,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/943 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie ochrony niejawnego know-how i niejawnych informacji handlowych (tajemnic handlowych) przed ich bezprawnym pozyskiwaniem, wykorzystywaniem i ujawnianiem,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/30/UE z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie bezpieczeństwa działalności związanej ze złożami ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach morskich oraz zmiany dyrektywy 2004/35/WE,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku (rozporządzenie w sprawie nadużyć na rynku) oraz uchylające dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniającą rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylającą dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie interpretacji prawa podatkowego i innych środków o podobnym charakterze lub skutkach <sup>(1)</sup>,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie interpretacji prawa podatkowego i innych środków o podobnym charakterze lub skutkach (TAXE 2) <sup>(2)</sup>,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 października 2013 r. w sprawie przestępczości zorganizowanej, korupcji i prania pieniędzy: zalecenia dotyczące potrzebnych działań i inicjatyw <sup>(3)</sup>,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy nr 1729(2010) w sprawie ochrony sygnalistów,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy nr 2060(2015) w sprawie poprawy ochrony sygnalistów,

<sup>(1)</sup> Teksty przyjęte, P8\_TA(2015)0408.<sup>(2)</sup> Teksty przyjęte, P8\_TA(2016)0310.<sup>(3)</sup> Dz.U. C 208 z 10.6.2016, s. 89.

**Wtorek, 24 października 2017 r.**

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 grudnia 2015 r. z zaleceniami dla Komisji dotyczącymi wprowadzenia przejrzystości, koordynacji i konwergencji do polityki opodatkowania osób prawnych w Unii <sup>(1)</sup>,
  - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 6 czerwca 2011 r. pt. „Zwalczanie korupcji w UE” (COM(2011)0308),
  - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 lipca 2016 r. w sprawie dalszych środków na rzecz zwiększenia przejrzystości oraz przeciwdziałania uchylaniu się od opodatkowania i unikaniu opodatkowania (COM(2016)0451),
  - uwzględniając plan działań grupy G-20 na rzecz zwalczania korupcji oraz w szczególności wytyczne tej grupy w sprawie prawodawstwa dotyczącego ochrony sygnalistów,
  - uwzględniając sprawozdanie OECD z marca 2016 r. pt. „Committing to Effective Whistleblower Protection” [Zobowiązanie do skutecznej ochrony sygnalistów],
  - uwzględniając decyzję Europejskiej Rzecznik Praw Obywatelskich zamykającą dochodzenie z inicjatywy własnej OI/1/2014/PMC w sprawie zgłaszania przypadków naruszenia,
  - uwzględniając zalecenie Komitetu Ministrów Rady Europy CM/Rec(2014)7 z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie ochrony sygnalistów oraz powiązany krótki przewodnik z stycznia 2015 r. dotyczący wdrażania ram krajowych,
  - uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy nr 2171(2017) z dnia 27 czerwca 2017 r. domagającą się od parlamentów narodowych uznania prawa do przekazywania zgłoszeń,
  - uwzględniając zasadę 4 zalecenia OECD w sprawie poprawy etyki w administracji publicznej,
  - uwzględniając Konwencję w sprawie zwalczania przekupstwa zagranicznych urzędników publicznych w międzynarodowych transakcjach handlowych,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie roli demaskatorów w ochronie interesów finansowych UE <sup>(2)</sup>,
  - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Prawnej oraz opinie Komisji Gospodarczej i Monetarnej, Komisji Kontroli Budżetowej, Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, Komisji Kultury i Edukacji, Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisji Spraw Konstytucyjnych (A8-0295/2017),
- A. mając na uwadze, że Unia Europejska stawia sobie za cel poszanowanie demokracji i państwa prawa i w związku z tym gwarantuje swoim obywatelom wolność słowa; mając na uwadze, że działalność sygnalistów stanowi podstawowy aspekt wolności słowa i wolności informacji, które zapisane zostały w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, a UE zapewnia zgodność z nimi i ich stosowanie; mając na uwadze, że UE działa na rzecz ochrony pracowników i poprawy warunków pracy;

<sup>(1)</sup> Teksty przyjęte, P8\_TA(2015)0457.

<sup>(2)</sup> Teksty przyjęte, P8\_TA(2017)0022.

Wtorek, 24 października 2017 r.

- B. mając na uwadze, że Unia Europejska uczestniczy w zacieśnianiu współpracy międzynarodowej w zakresie walki z korupcją, z pełnym poszanowaniem zasad prawa międzynarodowego, praw człowieka i państwa prawa oraz suwerenności każdego kraju;
- C. mając na uwadze, że na mocy art. 67 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) Unia Europejska posiada kompetencje w zakresie wspólnej europejskiej polityki w dziedzinie azylu;
- D. mając na uwadze, że przejrzystość i udział obywateli należą do zmian i wyzwań, którym państwa demokratyczne muszą stawić czoła w XXI w.;
- E. mając na uwadze, że od czasu kryzysu finansowego i kryzysu zadłużenia podjęto szereg działań mających na celu walkę z unikaniem opodatkowania i uchylaniem się od opodatkowania na szczeblu międzynarodowym; mając na uwadze, że niezbędna jest większa przejrzystość w dziedzinie usług finansowych, aby zniechęcić do nadużyć, oraz że niektóre państwa członkowskie mają już doświadczenie w zakresie centralnych repozytoriów służących zgłaszaniu rzeczywistych lub potencjalnych naruszeń zasad nadzoru ostrożnościowego w dziedzinie finansów; mając na uwadze, że Organizacja Narodów Zjednoczonych w 2003 r. przyjęła konwencję NZ przeciwko korupcji <sup>(1)</sup>; mając na uwadze, że w reakcji na te doniesienia Parlament powołał dwie komisje specjalne i jedną komisję śledczą; mając na uwadze, że Parlament wzywał już do ochrony sygnalistów w kilku rezolucjach <sup>(2)</sup>; mając na uwadze, że uzgodnione już inicjatywy mające na celu usprawnienie międzynarodowej wymiany informacji w kwestiach podatkowych okazały się pomocne, a różne wycieki związane z podatkami ujawniły duże ilości ważnych informacji na temat przypadków nadużyć, które w innej sytuacji nie zostałyby ujawnione;
- F. mając na uwadze, że sygnaliści odgrywają istotną rolę w zgłaszaniu czynów nielegalnych lub nadużyć szkodzących interesowi publicznemu i funkcjonowaniu społeczeństw, gdyż przekazują pracodawcy, władzom publicznym lub bezpośrednio społeczeństwu informacje o czynach, które stanowią zagrożenie dla interesu publicznego;
- G. mając na uwadze, że dzięki temu znacząco pomagają państwom członkowskim i pierwszoplanowym instytucjom oraz organom Unii Europejskiej w zapobieganiu m.in. naruszeniom zasady uczciwości i nadużywaniu władzy oraz w eliminacji tych zjawisk, które mogłyby prowadzić do pogwałcenia lub zagrożenia zdrowia i bezpieczeństwa publicznego, integralności finansowej, gospodarki, praw człowieka, środowiska i praworządności, zwiększenia bezrobocia, ograniczenia lub zakłócenia uczciwej konkurencji oraz podważenia zaufania obywateli do demokratycznych instytucji i procesów zarówno na szczeblu prawa Unii, jak i krajowym;
- H. mając na uwadze, że korupcja jest obecnie poważnym problemem w Unii Europejskiej, ponieważ może przełożyć się na niezdolność instytucji rządowych do ochrony ludności, pracowników, praworządności i gospodarki, jak również spowodować osłabienie instytucji publicznych i służby cywilnej, zmniejszenie wzrostu gospodarczego i konkurencyjności w wielu dziedzinach, a także utratę zaufania do przejrzystości i demokratycznej rozliczalności instytucji publicznych i prywatnych oraz przemysłu; mając na uwadze, że szacuje się, że korupcja kosztuje gospodarkę UE 120 mld EUR rocznie, co odpowiada 1 % unijnego PKB;
- I. mając na uwadze, że mimo iż światowe starania na rzecz przeciwdziałania korupcji koncentrowały się dotychczas przede wszystkim na nadużyciach w sektorze publicznym, niedawne wycieki zwróciły uwagę na rolę instytucji finansowych, doradców i innych prywatnych przedsiębiorstw w ułatwianiu korupcji;
- J. mając na uwadze, że wiele rozpowszechnionych przez środki przekazu przypadków sygnalistów wykazało, że działania sygnalistów umożliwiają informowanie w interesie publicznym opinii publicznej i organów politycznych o przypadkach bezprawnych lub niewłaściwych postępowań bądź o innych poważnych nieprawidłowościach w sektorze prywatnym i publicznym; mając na uwadze, że w następstwie niektóre ze wspomnianych sytuacji zostały skorygowane;

<sup>(1)</sup> [https://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/Publications/Convention/08-50027\\_F.pdf](https://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/Publications/Convention/08-50027_F.pdf)

<sup>(2)</sup> Zob. np. rezolucję z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie interpretacji prawa podatkowego i innych środków o podobnym charakterze lub skutkach oraz rezolucję z dnia 16 grudnia 2015 r. z zaleceniami dla Komisji dotyczącymi wprowadzenia przejrzystości, koordynacji i konwergencji do polityki opodatkowania osób prawnych w Unii.

Wtorek, 24 października 2017 r.

- K. mając na uwadze, że zachowanie poufności przyczynia się do tworzenia skuteczniejszych kanałów zgłaszania nadużyć finansowych, korupcji lub w innych naruszeń, a także mając na uwadze, że ze względu na newralgiczny charakter danych, złe zarządzanie poufnością może prowadzić do niepożądanych przecieków informacji oraz naruszania interesu publicznego w Unii i państwach członkowskich;
- L. mając na uwadze, że wprowadzenie publicznych rejestrów beneficjentów rzeczywistych dla trustów przedsiębiorstw i podobnych rozwiązań prawnych oraz innych środków służących przejrzystości instrumentów inwestycyjnych może działać jako środek o charakterze odstrasającym od nadużyć, jakie zazwyczaj zgłaszają sygnaliści;
- M. mając na uwadze, że zachowanie w tajemnicy tożsamości sygnalistów oraz dostarczanych przez nich informacji przyczynia się do tworzenia skuteczniejszych kanałów zgłaszania nadużyć, korupcji, naruszeń, uchybień lub innych poważnych nadużyć, a także mając na uwadze, że ze względu na newralgiczny charakter informacji, złe zarządzanie poufnością może prowadzić do niepożądanych przecieków informacji oraz naruszania interesu publicznego w Unii; mając na uwadze, że ochrona sygnalistów w sektorze publicznym może ułatwić wykrywanie przypadków niewłaściwego wykorzystywania funduszy publicznych, nadużyć i wszelkich innych form korupcji transgranicznej związanych z interesami krajowymi lub interesami Unii Europejskiej;
- N. mając na uwadze, że godny ubolewania jest fakt, iż istniejące kanały składania formalnych skarg dotyczących uchybienia ze strony korporacji wielonarodowych rzadko prowadzą do konkretnych sankcji za nadużycia;
- O. mając na uwadze, że działania sygnalistów wykazały swoją użyteczność w wielu dziedzinach, takich jak zdrowie publiczne, system podatkowy, środowisko, ochrona konsumentów, walka z korupcją i dyskryminacją oraz przestrzeganie prawa socjalnego, zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym;
- P. mając na uwadze, że należy ściśle określić przypadki zgłaszania, w zależności od charakteru pełnionych funkcji i powagi ujawnianych faktów lub zagrożeń;
- Q. mając na uwadze, że zasadnicze znaczenie ma, aby nie przekraczać granicy między donosem a zgłoszeniem; mając na uwadze, że nie chodzi o to, by wiedzieć wszystko o wszystkich, lecz by stanowczo wyodrębnić zachowania, które można uznać za nieudzielenie pomocy demokracji w niebezpieczeństwie;
- R. mając na uwadze, że często sygnaliści padają ofiarą represji, zastraszania i prób nacisku mających na celu zniechęcenie ich lub powstrzymanie przed dokonaniem zgłoszenia lub ukaranie ich za wykonane zgłoszenie; mając na uwadze, że presja taka jest często wywierana w miejscu pracy, w którym sygnaliści wykryli informacje leżące w interesie publicznym, w ramach ich stosunku pracy, co może osłabiać ich pozycję w stosunku do pracodawcy;
- S. mając na uwadze często podnoszone obawy, że sygnaliści działający w interesie publicznym mogą spotkać się z wrogością, napastowaniem, zastraszaniem i wykluczeniem w miejscu pracy, trudnościami ze znalezieniem pracy w przyszłości, utratą środków do życia, a niejednokrotnie poważne groźby dotyczą także członków ich rodzin i współpracowników; mając na uwadze, że strach przed odwetem może odwozić sygnalistów od podjęcia działania, a tym samym zagrażać interesowi publicznemu;
- T. mając na uwadze, że ochrona sygnalistów powinna być gwarantowana prawnie i wzmocniana w całej Unii Europejskiej, zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym, gdyż działają oni na uzasadnionych podstawach; mając na uwadze, że takie mechanizmy ochrony powinny być zrównoważone i gwarantować pełne poszanowanie praw podstawowych i praw przysługujących osobom, których dotyczy zgłoszenie; mając na uwadze, że takie mechanizmy ochrony powinny mieć zastosowanie do dziennikarzy śledczych, którzy są szczególnie narażeni w odniesieniu do rozpowszechniania informacji szczególnie chronionych, i chronić sygnalistów w imię poufności źródeł informacji;
- U. mając na uwadze, że szereg państw członkowskich nie zapewnia w odpowiedni sposób sygnalistom ochrony, podczas gdy w innych wprowadzono zaawansowane programy oferujące różne poziomy ochrony, często jednak brakuje im spójności i w związku z tym zapewniają niedostateczny poziom ochrony; mając na uwadze, że powoduje to rozdrobnienie ochrony sygnalistów w Europie, co utrudnia im poznanie swoich praw i sposobów zgłaszania oraz prowadzi do niepewności prawa, zwłaszcza w sytuacjach transgranicznych;

Wtorek, 24 października 2017 r.

- V. mając na uwadze, że Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich posiada czytelne uprawnienia w zakresie badania skarg obywateli UE na niewłaściwe administrowanie w instytucjach UE, niemniej sam w sobie nie odgrywa żadnej roli w ochronie sygnalistów;
- W. mając na uwadze, że sygnalizowanie nieprawidłowości bardzo często dotyczy nie tylko do spraw gospodarczych i finansowych; mając na uwadze, że brak odpowiedniej ochrony mógłby zniechęcić potencjalnych sygnalistów do zgłaszania uchybień z uwagi na ryzyko represji lub działań odwetowych; mając na uwadze, że według doniesień OECD w 2015 r. 86 % przedsiębiorstw dysponowało mechanizmem zgłaszania podejrzewanych przypadków poważnych nadużyć korporacyjnych, jednak ponad jedna trzecia z nich nie posiadała pisemnej strategii politycznej dotyczącej ochrony sygnalistów przed działaniami odwetowymi lub nie wiedziała, czy taka strategia istnieje; mając na uwadze, że w stosunku do kilku sygnalistów ujawniających nadużycia lub naruszenia gospodarcze i finansowe, bądź nielegalne działania w tym zakresie wszczęte zostały postępowania; mając na uwadze, że osoby zgłaszające lub ujawniające informacje w interesie publicznym oraz członkowie ich rodzin i współpracownicy często padają ofiarą odwetu, który może oznaczać na przykład koniec ich kariery zawodowej; mając na uwadze, że choć Europejski Trybunał Praw Człowieka dysponuje utrwalonym orzecznictwem dotyczącym sygnalistów, to ochrona sygnalistów powinna być gwarantowana przez przepisy prawa; mając na uwadze, że Karta praw podstawowych Unii Europejskiej gwarantuje wolność słowa i prawo do dobrej administracji;
- X. mając na uwadze, że ochrona sygnalistów w Unii Europejskiej nie powinna ograniczać się jedynie do spraw europejskich, lecz powinna mieć także zastosowanie do spraw międzynarodowych;
- Y. mając na uwadze, że miejsca pracy powinny tworzyć otoczenie, w którym ludzie czują się pewnie, zgłaszając zastrzeżenia na temat możliwych czynów bezprawnych, takich jak uchybienia, przewinienia, niewłaściwe zarządzanie, nadużycia lub czyny niezgodne z prawem; mając na uwadze, że niezmiernie ważne jest wspieranie odpowiedniej kultury, która pozwala ludziom podnosić takie kwestie bez obawy przed represjami, które mogą wpłynąć na ich obecną i przyszłą sytuację na rynku pracy;
- Z. mając na uwadze, że w wielu jurysdykcjach, a zwłaszcza w sektorze prywatnym, pracownicy podlegają obowiązkowi zachowania poufności pewnych informacji, czego konsekwencją jest to, że sygnaliści mogą spotkać się z działaniami dyscyplinarnymi w przypadku zgłaszania nieprawidłowości poza swoim stosunkiem zatrudnienia;
- AA. mając na uwadze, że według badania OECD ponad 1/3 organizacji dysponujących mechanizmem sprawozdawczym nie posiada pisemnej strategii ochrony sygnalistów przed represjami lub nie wie o istnieniu takiej strategii;
- AB. mając na uwadze, że prawo Unii już obecnie zawiera przepisy chroniące sygnalistów przed pewnymi rodzajami represji w niektórych obszarach, Komisja nie zaproponowała jeszcze odpowiednich środków ustawodawczych dla skutecznej i jednolitej ochrony sygnalistów i ich praw w UE;
- AC. mając na uwadze, że wszystkie instytucje unijne od dnia 1 stycznia 2014 r. mają obowiązek wprowadzić zasady wewnętrzne w celu ochrony sygnalistów będących urzędnikami instytucji unijnych zgodnie z art. 22a, 22b i 22c regulaminu pracowniczego;
- AD. mając na uwadze, że Parlament Europejski wielokrotnie wzywał do przekrojowej ochrony sygnalistów w Unii;
- AE. mając na uwadze, że w swojej rezolucji z dnia 23 października 2013 r. w sprawie przestępczości zorganizowanej, korupcji i prania pieniędzy: zalecenia dotyczące potrzebnych działań i inicjatyw, w swojej rezolucji z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie interpretacji prawa podatkowego i innych środków o podobnym charakterze lub skutkach, w swojej rezolucji z dnia 16 grudnia 2015 r. z zaleceniami dla Komisji dotyczącymi wprowadzenia przejrzystości, koordynacji i konwergencji do polityki opodatkowania osób prawnych w Unii oraz w swojej rezolucji z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie roli demaskatorów w ochronie interesów finansowych UE Parlament Europejski wezwał Komisję Europejską do przedstawienia wniosku ustawodawczego mającego na celu wprowadzenie skutecznego i pełnego europejskiego programu ochrony sygnalistów, który chroniłby osoby informujące o domniemanych przypadkach oszustw czy nielegalnych działań mogących naruszać interes publiczny lub interesy finansowe Unii Europejskiej;

Wtorek, 24 października 2017 r.

- AF. mając na uwadze, że każdy obywatel państwa trzeciego uznany za sygnalistę przez Unię Europejską lub jedno z państw członkowskich musi korzystać z wszystkich mających zastosowanie środków ochrony, jeśli w ramach pełnionych funkcji lub poza nimi zapozna się z informacjami na temat nielegalnych działań lub aktów szpiegostwa popełnionych przez państwo trzecie lub przedsiębiorstwo krajowe lub wielonarodowe, które to działania i akty stanowią zagrożenie dla jednego z państw, narodów lub dla obywateli Unii, dla integralności jednego z rządów, bezpieczeństwa narodowego lub wolności, zbiorowych lub indywidualnych – przy czym zagrożone podmioty nie są świadome tego zagrożenia – oraz jeśli rozpowszechniła te informacje;
- AG. mając na uwadze, że w dniu 1 lipca 2014 r. zdecydowana większość instytucji i organów europejskich wprowadziła do swych przepisów wewnętrznych środki mające na celu ochronę sygnalistów, do czego zobowiązuje je art. 22b i 22c regulaminu pracowniczego;
- AH. mając na uwadze, że istnieją zasady jasno określone przez organizacje międzynarodowe, takie jak Rada Europy i OECD, a także utrwalone orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka;
- AI. mając na uwadze, że znaczenie ochrony sygnalistów uznano we wszystkich najważniejszych instrumentach międzynarodowych dotyczących korupcji, a standardy sygnalizowania nieprawidłowości zostały ustanowione w Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji (UNCAC), zaleceniu Rady Europy CM/Rec(2014)7 oraz w zaleceniu OECD z 2009 r. w sprawie zwalczania przekupstwa;
- AJ. mając na uwadze, że konieczne jest pilne wprowadzenie przekrojowych, kompleksowych ram określających prawa i obowiązki oraz skutecznie chroniących sygnalistów we wszystkich państwach członkowskich UE oraz w unijnych instytucjach, organach i organizacjach;

### ***Rola sygnalistów i konieczność ich ochrony***

1. zwraca się do Komisji, aby – po przeprowadzeniu oceny właściwej podstawy prawnej umożliwiającej UE podjęcie dalszych działań – przedstawiła przed końcem tego roku przekrojowy wniosek ustawodawczy ustanawiający kompleksowe wspólne ramy regulacyjne, które zapewnią sygnalistom w całej UE wysoki poziom ochrony zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym, a także w instytucjach krajowych i europejskich, w tym w odpowiednich krajowych i europejskich organach, urzędach i agencjach, z uwzględnieniem kontekstu krajowego i bez ograniczania możliwości podjęcia dalszych działań przez państwa członkowskie; podkreśla, że istnieje obecnie wiele podstaw prawnych, które pozwalają Unii podjąć działania w przedmiotowej kwestii; zwraca się do Komisji o rozważenie tych możliwości w celu przedstawienia szerokiego, spójnego i skutecznego instrumentu prawnego; Przypomina Komisji o doktrynie opracowanej przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej przez utrwalone orzecznictwo w sprawie dorozumianych kompetencji Unii, które umożliwi zastosowanie różnych podstaw prawnych;
2. podkreśla nieuzasadniony i niepokojący fakt, że obywatele i dziennikarze ściga się, zamiast zapewnić im ochronę prawną, gdy ujawniają oni informacje leżące w interesie publicznym, w tym informacje dotyczące podejrzewanych uchybień, nadużyć, oszustw lub nielegalnych działań, w szczególności jeśli chodzi o zachowania, takie jak unikanie opodatkowania, uchylanie się od opodatkowania i pranie pieniędzy, które naruszają podstawowe zasady UE;
3. sugeruje, że umowy międzynarodowe dotyczące usług finansowych, opodatkowania i konkurencji powinny zawierać przepisy dotyczące ochrony sygnalistów;
4. podkreśla potrzebę pewności prawa w zakresie przepisów chroniących sygnalistów, ponieważ ciągły brak jasności i fragmentaryczne podejście zniechęca potencjalnych sygnalistów do działania; zaznacza zatem, że w odpowiednich przepisach unijnego prawa należy ustanowić jasną procedurę, tak aby właściwie rozpatrywać ujawnienia informacji i skutecznie chronić sygnalistów;
5. przypomina, że wszelkie przyszłe ramy normatywne powinny uwzględniać przepisy, prawa i obowiązki, które regulują zatrudnienie i mają na nie wpływ; podkreśla ponadto, że należy to uczynić po konsultacji z partnerami społecznymi oraz zgodnie z układami zbiorowymi;

Wtorek, 24 października 2017 r.

6. domaga się, by takie przepisy zapewniały, aby firmy stosujące bezspornie udowodnione działania odwetowe wobec sygnalistów nie mogły otrzymywać środków unijnych ani zawierać umów z organami administracji publicznej;
7. zachęca państwa członkowskie do opracowania punktów odniesienia i wskaźników odnoszących się do strategii dotyczących sygnalistów zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym;
8. wzywa państwa członkowskie do uwzględnienia art. 33 konwencji NZ przeciwko korupcji, podkreślając rolę sygnalistów w zapobieganiu korupcji i walce z nią;
9. ubolewa, że jedynie kilka państw członkowskich wprowadziło wystarczająco zaawansowane systemy ochrony sygnalistów; wzywa te państwa członkowskie, które jeszcze nie przyjęły w swoim prawie krajowym takich systemów lub odpowiednich zasad, by jak najszybciej to uczyniły;
10. zwraca uwagę na potrzebę poświęcenia większej uwagi etyce biznesu w programach nauczania studiów biznesowych i w powiązanych dziedzinach.
11. zachęca państwa członkowskie i instytucje UE do promowania kultury uznającej ważną rolę sygnalistów w społeczeństwie, w tym z pomocą kampanii na rzecz zwiększania świadomości; wzywa w szczególności Komisję do przedstawienia kompleksowego planu w tym zakresie; uważa, że we współpracy z organizacjami związkowymi należy wspierać kulturę etyczną w sektorze publicznym i w miejscach pracy, tak aby podkreślić znaczenie zwiększania wśród pracowników świadomości na temat istniejących ram prawnych w zakresie sygnalizowania nieprawidłowości;
12. wzywa Komisję do monitorowania przepisów państw członkowskich w sprawie sygnalistów z myślą o ułatwianiu wymiany najlepszych praktyk, która pomoże zapewnić skuteczniejszą ochronę sygnalistów na szczeblu krajowym;
13. wzywa Komisję do opracowania kompleksowego planu mającego na celu powstrzymanie transferu mienia do państw niebędących członkami UE, w których skorumpowane osoby mogą zachować swoją anonimowość;
14. definiuje sygnalistę jako osobę, która zgłasza lub ujawnia informacje w interesie publicznym, w tym w europejskim interesie publicznym, dotyczące czynów nielegalnych lub zabronionych bądź stanowiących zagrożenie lub powodujących szkodę, które to czyny szkodzą interesowi publicznemu lub narażają go na niebezpieczeństwo, zazwyczaj, choć nie tylko, w związku ze stosunkiem pracy sygnalisty w sektorze publicznym lub prywatnym, stosunkiem umownym lub działalnością w związku zawodowym lub stowarzyszeniu; podkreśla, że obejmuje to osoby pozostające poza tradycyjnymi stosunkami pracownik – pracodawca, takie jak konsultanci, wykonawcy, stażyści, wolontariusze, pracownicy będący studentami, pracownicy tymczasowi, byli pracownicy, które posiadają dowody takich czynów i na uzasadnionych podstawach uważają, że przekazywane informacje są prawdziwe;
15. uważa, że osoby pozostające poza tradycyjnymi stosunkami pracownik – pracodawca, takie jak konsultanci, wykonawcy, stażyści, wolontariusze, pracownicy będący studentami, pracownicy tymczasowi, byli pracownicy oraz wszyscy pozostali obywatele powinni mieć dostęp do kanałów zgłaszania informacji i do odpowiedniej ochrony, jeśli ujawnią informacje dotyczące czynów nielegalnych, zabronionych lub stanowiących zagrożenie dla interesu publicznego;
16. uważa, że potrzebne jest jednoznaczne rozwiązanie dotyczące sygnalistów pracujących w przedsiębiorstwach zarejestrowanych w UE a prowadzących działalność poza jej terytorium;
17. uważa, że informacje dotyczące szkodenia interesowi publicznemu obejmują m.in. czyny korupcji, przestępstwa kryminalne, naruszenia obowiązku prawnego, pomyłkę sądową, nadużywanie władzy, sytuacje konfliktu interesów, nielegalne wykorzystanie środków publicznych, nadużywanie uprawnień, nielegalne przepływy finansowe, zagrożenia dla środowiska, zdrowia, bezpieczeństwa publicznego, bezpieczeństwa narodowego i bezpieczeństwa globalnego, ochrony prywatności i danych osobowych, uchylanie się od opodatkowania, prawa konsumentów, naruszenia praw pracowniczych i innych praw socjalnych oraz naruszenia praw człowieka i praw podstawowych oraz zasady praworządności, a także czyny mające na celu zatajenie któregośkolwiek z powyższych naruszeń;

Wtorek, 24 października 2017 r.

18. uważa, że ogólny interes publiczny powinien być nadrzędny w stosunku do prywatnej lub gospodarczej wartości ujawnionych informacji, oraz że powinna istnieć możliwość ujawnienia informacji na temat poważnych zagrożeń dla interesu publicznego nawet wówczas, gdy są one prawnie chronione; jest jednak zdania, że specjalne procedury powinny mieć zastosowanie w przypadku informacji dotyczących przestrzegania etyki zawodowej oraz informacji niejawnych dotyczących bezpieczeństwa narodowego i obrony; uważa, że w takich przypadkach należy poinformować właściwy organ;

19. podkreśla, że należy zawsze zapewnić sygnalistom skuteczną ochronę, nawet jeśli dane zgłoszenie nie dotyczy czynów nielegalnych, w przypadku gdy informacje ujawnia się w celu uniknięcia możliwej szkody dla ogólnego interesu publicznego;

20. zwraca uwagę, że istnieje potrzeba, by państwa członkowskie przestrzegały zalecenia Rady Europy w sprawie ochrony osób zgłaszających przypadki naruszenia;

21. podkreśla, że od wielu lat potwierdza się znaczenie sygnalistów dla ujawniania poważnych szkód dla interesu publicznego, przy czym sygnaliści przyczyniają się do umacniania demokracji, przejrzystości polityki i gospodarki oraz informacji publicznej oraz że powinno uznawać się ich za niezbędne podmioty w zapobieganiu nielegalnym działaniom; podkreśla, że sygnaliści okazują się podstawowym źródłem informacji dla dziennikarzy śledczych oraz prasy niezależnej; przypomina, że gwarancja tajemnicy źródeł informacji ma zasadnicze znaczenie dla utrzymania wolności prasy; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia skutecznej ochrony prawa dziennikarzy do nieujawniania tożsamości osoby udzielającej informacji; jest zdania, że dziennikarze są również podatni na zagrożenia i w związku z tym powinny korzystać z ochrony prawnej;

22. odnotowuje fakt, że kilka państw członkowskich w ostatnich latach podjęło działania w celu umocnienia praw przysługujących sygnalistom; ubolewa jednak, że nadal wszczynane są postępowania cywilne i karne przeciwko sygnalistom w wielu państwach członkowskich, a szczególnie tam, gdzie brakuje środków służących do ich obrony, wsparcia i ochrony lub są one niewystarczające bądź mało skuteczne; zauważa ponadto, że różnice między państwami członkowskimi prowadzą do niepewności prawa, „turystyki sądowej” oraz do ryzyka nierównego traktowania;

23. uważa, że brak odpowiedniej ochrony sygnalistów ma negatywny wpływ na ochronę interesów finansowych UE;

24. uważa, że wdrożenie kompleksowych ram prawnych w sprawie ochrony sygnalistów zachęca do rozwoju kultury głośnego mówienia o problemach, a sygnaliści powinni być wynagradzani za swoją właściwą postawę obywatelską; w związku z tym wzywa państwa członkowskie i instytucje unijne do promowania pozytywnej roli sygnalistów oraz do nagłaśniania obaw związanych z trudną i szczególnie narażoną pozycją, w której sygnaliści się znajdują, w szczególności przez kampanie informacyjne i ochronne oraz działania komunikacyjne i szkoleniowe; w związku z tym zaleca, w szczególności Komisji, przedstawienie kompleksowego planu w tym zakresie; wzywa ponadto do stworzenia witryny internetowej, gdzie przedstawione zostaną przydatne informacje na temat ochrony sygnalistów oraz umożliwi składanie skarg; podkreśla, że witryna taka powinna być łatwo dostępna publicznie i zapewniać anonimowość danych;

25. apeluje, by podjąć działania na rzecz zmiany społecznego postrzegania sygnalistów, szczególnie przez polityków, pracodawców i media, przez podkreślenie ich pozytywnej roli jako mechanizmu wczesnego ostrzegania, który umożliwia wykrywanie nadużyć i korupcji oraz zapobieganie im, oraz jako mechanizmu rozliczalności umożliwiającego publiczną kontrolę nad działaniem rządów i przedsiębiorstw;

26. zachęca państwa członkowskie do proaktywnego promowania otwartej kultury w miejscu pracy, zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym, co umożliwi organizacjom funkcjonowanie w oparciu o wysokie normy etyczne oraz daje pracownikom odwagę do głośnego mówienia o problemach, a tym samym umożliwia podejmowanie działań w celu zapobieżenia lub zaradzenia zagrożeniom lub szkodom;

27. zachęca państwa członkowskie, aby przeprowadzały regularną ocenę skuteczności stosowanych środków, nastawienie opinii publicznej do sygnalizowania nieprawidłowości i do sygnalistów, transsektorowe badania kadry kierowniczej odpowiedzialnej za przyjmowanie i rozpatrywanie doniesień oraz niezależne analizy dotyczące sygnalizowania nieprawidłowości w miejscu pracy;



Wtorek, 24 października 2017 r.

28. zachęca te państwa członkowskie, które jeszcze nie przyjęły przepisów dotyczących sygnalizowania nieprawidłowości, do uczynienia tego w najbliższej przyszłości i apeluje do Komisji o rozważenie utworzenia platformy służącej wymianie najlepszych praktyk w tej dziedzinie między państwami członkowskimi, a także z państwami trzecimi;
29. podkreśla znaczenie poszukiwania i wymiany dobrych praktyk w celu zachęcania do lepszej ochrony sygnalistów na szczeblu europejskim;
30. domaga się, by do końca 2017 r. Europejski Trybunał Obrachunkowy oraz Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich opublikowali: 1) sprawozdania specjalne zawierające dane statystyczne oraz rzetelny wykaz spraw dotyczących przypadków naruszeń zidentyfikowanych w unijnych instytucjach, przedsiębiorstwach, stowarzyszeniach, organizacjach i innych podmiotach zarejestrowanych w Unii; 2) program działań następczych odnośnych instytucji w odniesieniu do zgłoszonych przypadków naruszeń, na podstawie obecnych zasad i wytycznych Komisji; 3) wyniki każdego dochodzenia wszczętego w wyniku informacji otrzymanych od sygnalistów; 4) wykaz środków przewidzianych w każdej sprawie mających na celu ochronę sygnalistów;

### **Mechanizm zgłaszania**

31. zauważa, że brak jasno określonych środków ochrony i bezpiecznych sposobów ujawniania informacji, a także ewentualny brak monitoringu stanowią przeszkodę dla działalności sygnalistów, co może zniechęcać ich do informowania o nieprawidłowościach i skłaniać wielu sygnalistów do zachowania milczenia; wyraża zaniepokojenie z powodu represji i nacisków wobec sygnalistów, w przypadku gdy przekażą oni zgłoszenie niewłaściwej osobie lub jednostce w obrębie danej organizacji;
32. uważa, że należy ustanowić spójny, rzetelny i wiarygodny system umożliwiający przekazywanie zgłoszeń wewnątrz organizacji, właściwym władzom i na zewnątrz organizacji; jest zdania, że taki system mógłby ułatwiać ocenę wiarygodności i ważności informacji przekazywanych w jego ramach;
33. wzywa Komisję do przeanalizowania systemu, który umożliwiłby informowanie wewnątrz i na zewnątrz organizacji; podkreśla, że, aby tak uczynić, należy wprowadzić jasne, uczciwe i sprawiedliwe procedury, zapewniać pełne poszanowanie praw i prawa zarówno w stosunku do sygnalisty, jak i domniemanego sprawcy; uważa, że należy zachęcać pracodawców do wdrażania wewnętrznych procedur zgłoszeń oraz że w obrębie każdej organizacji jedna niezależna i niezawisła osoba lub jednostka powinna odpowiadać za odbieranie zgłoszeń; uważa, że w proces wyznaczania tej osoby odpowiedzialnej należy zaangażować przedstawicieli pracowników; podkreśla, że osoba odbierająca informacje powinna podejmować odpowiednie działania następcze w związku ze wszystkimi otrzymanymi informacjami i informować sygnalistę w rozsądnym terminie o podjętych działaniach;
34. uważa, że każda organizacja powinna ustanowić czytelny kanał zgłaszania informacji umożliwiający sygnalistom zwracanie uwagi na problemy w ich organizacji; podkreśla, że każdy pracownik powinien zostać poinformowany o właściwej procedurze zgłaszania, która musi gwarantować poufność i rozpatrzenie powiadomienia w rozsądnym terminie; podkreśla, że sygnalista musi mieć możliwość zgłoszenia się do właściwych organów publicznych, organizacji pozarządowych lub mediów, szczególnie wobec braku pozytywnej odpowiedzi od organizacji, lub jeśli zgłaszanie informacji wewnątrznie lub właściwym organom zniweczyłoby w sposób oczywisty skuteczność informacji, w sytuacji zagrożenia dla sygnalisty bądź pilnej konieczności ujawnienia informacji;
35. przypomina, że społeczeństwo ma prawo do informacji o wszelkich przypadkach niewłaściwego postępowania, które szkodzą interesowi publicznemu, i podkreśla w związku z tym, że sygnalista powinien zawsze móc publicznie ujawnić informacje dotyczące czynów nielegalnych, zabronionych lub stanowiących zagrożenie dla interesu publicznego;
36. przypomina, że w swojej rezolucji z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie roli demaskatorów w ochronie interesów finansowych UE Parlament Europejski wezwał również instytucje UE, by we współpracy z wszystkimi odnośnymi organami krajowymi wprowadziły i podejmowały wszelkie konieczne środki służące ochronie poufności źródeł informacji i wzywa w związku z tym do utworzenia kontrolowanej strony internetowej, za pośrednictwem której można by składać skargi w ściśle poufny sposób;
37. uważa, że zgłoszenie poza organizacją, w tym bezpośrednio publicznie, z pominięciem etapu wewnętrznego nie może stanowić uzasadnienia dla unieważnienia zgłoszenia, wszczynania postępowania lub odmowy objęcia ochroną; uważa, że ochrona ta powinna być zapewniana niezależnie od wybranego kanału udzielania informacji i w zależności od rodzaju przekazywanej informacji oraz z uwagi na fakt, że sygnalista ma uzasadnione powody, by sądzić, że przekazywane informacje są prawdziwe;

Wtorek, 24 października 2017 r.

### **Objęcie ochroną w przypadku zgłoszenia**

38. wyraża zaniepokojenie ryzykiem ponoszonym przez sygnalistów w miejscu pracy, a w szczególności ryzykiem bezpośrednich lub pośrednich represji ze strony pracodawcy i osób pracujących na rzecz lub działających w imieniu pracodawcy; podkreśla, że represje te najczęściej oznaczają wykluczenie, spowolnienie lub zatrzymanie rozwoju kariery, a nawet zwolnienie, a także sytuacje nękania psychicznego; podkreśla, że represje te tworzą przeszkody dla działań sygnalistów; uważa, że należy wdrożyć środki ochrony przed środkami odwetowymi; jest zdania, że represje powinny podlegać karze i skutecznym sankcjom; podkreśla, że z chwilą przyznania danej osobie statusu sygnalisty należy podjąć środki w celu chronienia jej, środki podjęte przeciwko niej powinny zostać unieważnione, a także należy zapewnić jej pełną rekompensatę za poniesione szkody i straty; jest zdania, że przepisy te powinny zostać włączone do wniosku Komisji dotyczącego dyrektywy w sprawie przekrojowej ochrony sygnalistów;

39. uważa, że sygnaliści powinni móc ubiegać się o zastosowanie środka tymczasowego, aby zapobiec represjom takim jak zwolnienie z pracy, do czasu formalnego rozstrzygnięcia odpowiedniego postępowania administracyjnego, sądowego lub innego;

40. podkreśla, że stosunek pracy nie powinien ograniczać niczyjego prawa do wolności słowa i nikt nie powinien być dyskryminowany w przypadku korzystania z tego prawa;

41. przypomina, że wszelkie przyszłe ramy normatywne powinny uwzględniać przepisy, prawa i obowiązki, które regulują zatrudnienie i mają na nie wpływ; podkreśla ponadto, że należy to uczynić we współpracy z partnerami społecznymi oraz zgodnie z układami zbiorowymi;

42. podkreśla, że sygnaliści i członkowie ich rodzin, jak również osoby, które pomagają im i których życie lub bezpieczeństwo jest zagrożone, muszą być uprawnione do właściwej i skutecznej ochrony ich integralności fizycznej, moralnej i społecznej oraz źródła utrzymania poprzez zastosowanie możliwie najwyższego stopnia poufności;

43. podkreśla, że środki ochronne mają również zastosowanie w przypadku zgłoszenia przez sygnalistę działań, w które zaangażowane są państwa członkowskie;

44. zauważa, że dziennikarze śledczy i dziennikarze prasy niezależnej wykonują zawód, w ramach którego często muszą samotnie stawiać czoła licznym naciskom, oraz że w związku z tym należy koniecznie chronić ich przed wszelkimi próbami zastraszania;

45. sugeruje, że wobec osób, które padły ofiarą represji za dokonane zgłoszenie lub ujawnienie informacji leżących w interesie publicznym, należy zastosować środki tymczasowe do czasu rozstrzygnięcia odpowiedniego postępowania cywilnego, zwłaszcza w przypadku utraty pracy;

46. potępia praktyki powództw typu SLAPP (ang. Strategic Lawsuits Against Public Participation – SLAPP), które polegają na wszczęciu lub groźeniu wszczęciem postępowania sądowego przeciwko sygnaliście, nie z zamiarem wymierzenia sprawiedliwości, lecz w celu skłonienia go do autocenzury lub wyczerpania finansowego, moralnego lub psychicznego; uważa, że takie nadużywanie postępowań sądowych powinno podlegać sankcjom, w tym sankcjom karnym;

47. przypomina o ryzyku postępowań karnych i cywilnych ponoszonym przez sygnalistów; podkreśla, że w przypadku procesu często są oni stroną słabszą; uważa w związku z tym, że w przypadku domniemyanych działań odwetowych podejmowanych wobec sygnalistów, pracodawca przedstawia dowody na to, że działania te nie są związane z informacjami przekazanymi przez sygnalistę; uważa, że ochronę sygnalisty należy zapewnić na podstawie ujawnionych informacji, a nie na podstawie intencji sygnalisty; podkreśla jednak, że sygnalista musiał ujawnić informacje, które uważał za prawdziwe; jest zdania, że w ramach całości procedury należy zagwarantować poufność oraz że nie należy ujawniać tożsamości sygnalisty bez jego zgody; podkreśla, że takie naruszenie poufności tożsamości bez zgody sygnalisty powinno podlegać sankcjom, w tym sankcjom karnym;

48. uważa, że sygnaliści nie powinni być przedmiotem postępowania karnego, cywilnego, sankcji administracyjnych lub dyscyplinarnych z tytułu dokonanych zgłoszeń;

Wtorek, 24 października 2017 r.

49. uważa, że możliwość dokonania anonimowego zgłoszenia przez sygnalistę mogłaby pozwolić na przekazywanie informacji, które nie zostałyby zgłoszone w innych warunkach; podkreśla w tym względzie, że należy wprowadzić wyraźne uregulowania w zakresie anonimowego przekazywania informacji krajowym lub europejskim niezależnym organom odpowiedzialnym za gromadzenie, sprawdzanie wiarygodności informacji, prowadzenie działań następczych i udzielanie wskazówek sygnalistom, również w środowisku cyfrowym, wraz z dokładnym określeniem przypadków, w jakich stosuje się środki w zakresie anonimowego zgłaszania informacji; podkreśla, że tożsamość sygnalisty oraz wszelkie informacje umożliwiające jego zidentyfikowanie nie powinny być ujawniane bez jego zgody; uważa, że wszelkie przypadki naruszenia anonimowości powinny podlegać sankcjom;

50. podkreśla, że osoba nie powinna być pozbawiana ochrony wyłącznie z tego powodu, że błędnie oceniła fakty lub stwierdzone zagrożenie dla interesu publicznego nie wystąpiło, pod warunkiem że w chwili zgłoszenia osoba ta miała uzasadnione powody, by wierzyć w jego prawdziwość; przypomina, że w przypadku fałszywych oskarżeń ich autorów należy pociągnąć do odpowiedzialności, a nie umożliwiać im korzystania z ochrony przysługującej sygnalistom; podkreśla, że wszelkie osoby poszkodowane, bezpośrednio lub pośrednio, w wyniku zgłoszenia lub ujawnienia nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji powinny mieć prawo wystąpić o zastosowanie skutecznych środków zaskarżenia w związku z takim doniesieniem złożonym w złej wierze i stanowiącym nadużycie;

51. przypomina znaczenie opracowania instrumentów zakazujących wszelkich form represji, czy to biernego zwolnienia, czy też biernych środków; pilnie wzywa państwa członkowskie do powstrzymania się od kryminalizacji działań sygnalistów służących ujawnieniu informacji dotyczących czynów nielegalnych, zabronionych lub stanowiących zagrożenie dla interesu publicznego bądź mu szkodzących;

52. przypomina, że do czasu wprowadzenia odpowiedniej ochrony zarówno instytucje Unii, jak i państwa członkowskie muszą w odpowiedni sposób stosować obowiązujące przepisy UE i interpretować je w taki sposób, aby zapewnić jak najlepszą ochronę sygnalistów działających w interesie publicznym; podkreśla, że ochrona sygnalistów została już uznana za istotny mechanizm zapewniający skuteczne stosowanie prawa UE; zwraca się zatem do państw członkowskich, by powstrzymały się od penalizacji działań sygnalistów, którzy ujawniają informacje w interesie publicznym;

### **Wsparcie sygnalistów**

53. podkreśla rolę władz publicznych, związków zawodowych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego we wspieraniu demaskatorów w działaniach w obrębie organizacji oraz pomocy im;

54. podkreśla, że oprócz ryzyka zawodowego sygnaliści oraz osoby pomagające im ponoszą też ryzyko osobiste, psychologiczne, społeczne i finansowe; uważa, że należy – w danych przypadkach – przewidzieć wsparcie psychologiczne, udzielać wnioskującym o to sygnalistom nieposiadającym wystarczających środków finansowych specjalistycznej pomocy prawnej, przyznawać pomoc finansową i socjalną sygnalistom wykazującym uzasadnioną jej potrzebę w celu zapobiegawczym w przypadku postępowania cywilnego lub karnego przeciwko sygnaliście, zgodnie z prawem krajowym i praktykami krajowymi; dodaje, że rekompensata powinna być przyznawana niezależnie od charakteru szkody poniesionej przez sygnalistę w wyniku zgłoszenia;

55. w związku z tym zwraca uwagę, że Europejska Rzecznik Praw Obywatelskich powiedziała w Parlamencie, że jest skłonna zbadać możliwość utworzenia takiego organu w ramach urzędu Rzecznika Praw Obywatelskich, i wzywa Komisję, aby rozważyła możliwość powierzenia Europejskiemu Rzecznikowi Praw Obywatelskich, który posiada już uprawnienia do badania skarg o nadużycia w ramach instytucji UE, także tych zadań;

56. wzywa państwa członkowskie i instytucje UE, aby we współpracy ze wszystkimi odpowiednimi organami wprowadziły wszelkie konieczne środki w celu ochrony poufności źródeł informacji, tak aby zapobiegać dyskryminacyjnemu działaniu lub zagrożeniu, oraz aby ustanowiły przejrzyste kanały ujawniania informacji, powołały niezależne organy krajowe i unijne mające za zadanie ochronę sygnalistów oraz rozważyły przeznaczenie konkretnych środków na wsparcie ich działalności; wzywa też do powołania scentralizowanego unijnego organu, aby skutecznie chronić sygnalistów i osoby wspomagające ich działania, na wzór działających już krajowych organów odpowiedzialnych za ochronę prywatności;

57. wzywa Komisję – aby środki te były skuteczne – do opracowania instrumentów służących w szczególności ochronie przed nieuzasadnionym postępowaniem karnym, sankcjami ekonomicznymi i dyskryminacją;

Wtorek, 24 października 2017 r.

58. wzywa państwa członkowskie do powołania niezależnych organów, które otrzymają wystarczające środki budżetowe, będą posiadały odpowiednie kompetencje i odpowiednich specjalistów, odpowiedzialnych za gromadzenie informacji, sprawdzanie ich wiarygodności, prowadzenie działań następczych i udzielanie wskazówek sygnalistom, szczególnie w przypadku braku pozytywnej reakcji w obrębie danej organizacji, a także za wskazywanie im odpowiedniego wsparcia finansowego, zwłaszcza w sytuacjach transgranicznych, lub w przypadkach bezpośrednio dotyczących państw członkowskich lub instytucji UE; sugeruje, aby publikowały one roczne sprawozdanie w sprawie otrzymanych zgłoszeń i ich rozpatrywania w poszanowaniu wymogu poufności ewentualnie toczących się dochodzeń;

59. podkreśla, że należy rozważyć bezpłatne udostępnienie informacji i poufnego doradztwa osobom, które zastanawiają się nad dokonaniem poufnego zgłoszenia w interesie publicznym lub ujawnienia informacji o nielegalnych bądź bezprawnych działaniach, które szkodzą lub zagrażają interesowi publicznemu; zauważa, że należy zidentyfikować struktury zdolne do dostarczania takich informacji i porad, a ich dane podać do publicznej wiadomości;

60. podkreśla, że tym sygnalistom należy w szczególności zagwarantować – oprócz korzystania ze wszystkich środków ochrony przyznawanych sygnalistom – przyjęcie, zakwaterowanie i bezpieczeństwo w państwie członkowskim nieposiadającym umowy o ekstradycję z państwem, które dopuściło się danych czynów; zachęca Komisję, by – w przypadku gdy istnieje umowa o ekstradycję między Unią Europejską i oskarżanym państwem trzecim – podejmowała działania, zgodnie z art. 67 ust.2 TFUE dotyczącym europejskiej polityki w dziedzinie azylu, w ramach przysługujących jej uprawnień i przyjęła wszystkie niezbędne środki bezpieczeństwa w odniesieniu do sygnalistów szczególnie narażonych na poważne represje w państwach, których nielegalne lub nieuczciwe praktyki oni ujawnili;

61. wzywa Komisję do przedstawienia propozycji ustanowienia podobnego organu na szczeblu europejskim, dysponującego wystarczającymi środkami budżetowymi, odpowiednimi uprawnieniami i odpowiednimi specjalistami, który to organ byłby odpowiedzialny za koordynację działań państw członkowskich, w szczególności w sytuacjach transgranicznych; uważa, że ten europejski organ powinien również móc odbierać zgłoszenia, sprawdzać ich wiarygodność, wydawać wiążące zalecenia i ukierunkowywać działania sygnalistów w przypadku, gdy reakcja państwa członkowskiego lub organu krajowego jest wyraźnie nieodpowiednia; sugeruje, aby publikowały one roczne sprawozdanie w sprawie otrzymanych zgłoszeń i ich rozpatrywania w poszanowaniu wymogu poufności ewentualnie toczących się dochodzeń; uważa, że można by rozszerzyć zakres uprawnień Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, aby pełnił tę funkcję;

62. uważa, że zgłoszenia uznane za poważne powinny prowadzić do odpowiedniego dochodzenia i zastosowania właściwych środków; podkreśla, że w trakcie dochodzenia sygnalista powinien móc doprecyzować swoje skargi i dołączać dodatkowe informacje lub dowody;

63. zachęca państwa członkowskie do opracowania danych, punktów odniesienia i wskaźników odnoszących się do strategii dotyczących sygnalistów w sektorze publicznym i prywatnym;

64. wzywa wszystkie instytucje UE do uwzględnienia sprawozdania z inicjatywy własnej Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 24 lipca 2014 r., w którym zwrócono się do wszystkich organów Unii Europejskiej o przyjęcie – zgodnie z art. 22c nowego regulaminu pracowniczego – mechanizmów ostrzegania w kwestiach etycznych oraz ram prawnych w sprawie sygnalistów opartych bezpośrednio na wewnętrznych przepisach biura Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich; przypomina o swej determinacji, by przyjąć takie przepisy;

65. uważa, że sygnaliści powinni mieć też prawo do dokonania przeglądu wyników dochodzenia związanego z ich zgłoszeniem oraz do przedstawienia swoich uwag w tym zakresie;

66. wzywa instytucje UE oraz inne organy unijne, aby świeciły przykładem i bezzwłocznie stosowały wytyczne Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich; apeluje, aby Komisja dokonała pełnego wdrożenia, zarówno w ramach swojej instytucji, jak i agencji UE, własnych wytycznych dotyczących ochrony sygnalistów zgodnie z regulaminem pracowniczym z 2012 r.; wzywa Komisję do skutecznej współpracy i koordynacji wysiłków z innymi instytucjami, w tym Prokuraturą Europejską, w celu ochrony sygnalistów;

67. zwraca uwagę na potrzebę zapewnienia lepiej funkcjonującego systemu zgłaszania nadużyć ze strony przedsiębiorstw, który będzie dążył do zwiększenia skuteczności obecnych krajowych punktów kontaktowych ds. wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, a także będzie stanowił dla nich uzupełnienie;

**Wtorek, 24 października 2017 r.**

68. podkreśla, że dochodzenia w sprawach zgłoszonych przez sygnalistów powinny być prowadzone niezależnie, w jak najkrótszym czasie i z poszanowaniem praw osób, które mogą zostać zamieszane w sprawę w wyniku ujawnienia informacji; zwraca uwagę, że zarówno sygnalista, jak i każda osoba zamieszana w sprawę w wyniku ujawnienia informacji powinni mieć możliwość przedstawienia dodatkowych argumentów i dowodów w trakcie całego dochodzenia, a także powinni być informowani o przebiegu ujawnienia informacji;

69. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja ostatecznie udostępniła kanał informacyjny, za pomocą którego sygnaliści mogą zgłaszać przypadki naruszeń lub ujawniać informacje na temat porozumień mających wpływ na konkurencję i porozumień kartelowych, podkreśla jednak potrzebę uproszczenia procedur oraz zwraca uwagę, że kanałów takich nie powinno być zbyt wiele;

o

o o

70. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.

---